

Po 13 letech se ve španělském Jaénu rozjely tramvaje

14.12 2024 20:42, Libor Hinčica, Tramvaje

Španělské město Jaén, jež bychom nalezli v provincii Andalusie na jihu Španělska, zahájilo dne 27. 11. 2024 opět zkušební provoz svých tramvají, které se proslavily v minulosti tím, že sloužily veřejnosti pouhých sedmnáct dnů, načež až do letošního roku následovala více než 13letá pauza, během níž leželo zařízení 4,7 km dlouhé dráhy bez užitku.

Tramvaje v Jaénu jsou výsledkem budovatelské éry španělských měst a provincií z období po roce 2000, kdy se v zemi vynakládaly horentní sumy na mnohdy pochybné infrastrukturní projekty. Jakmile svět po roce 2007 upadl do ekonomické recese, předlužené Španělsko muselo některé projekty přehodnotit či pozastavit. Trať v Jaénu, v němž žije okolo 112 000 obyvatel, se sice podařilo zcela dokončit a dodat pro ni i pětici tramvají z produkce Alstomu, pod dojmem událostí předešlých měsíců však panovaly obavy o tom, zda nákladný projekt (spolknout měl v první etapě necelých 80 mil. €; v té době cca 2,2 mld. Kč, přičemž později se uvádělo, že celkové náklady stouply dokonce na 120 mil. €, tj. tedy ještě o jednu miliardu korun více) je pro město skutečně tak přínosný, jak bylo po celou dobu prosazování tramvají coby nejlepšího dopravního prostředku pro město předestíráno.

Dne 3. 5. 2011 byla tramvajová trať po dvou letech výstavby uvedena do zkušebního provozu s cestujícími, kteří se mohli novým dopravním prostředkem převážet zdarma. Takový postup se pranic nelíbil tehdejšími provozovateli městských autobusů, s nímž otázka zavedení tramvají nebyla vůbec koordinována a pro nějž příjmy z jízdného tvořily důležitou část rozpočtu. Bezplatný provoz tramvají označil za nekalou konkurenci a požádal soud o vydání opatření, které by další vypravování tramvají znemožnilo. Přesně to se pak po sedmnácti dnech – 19. 5. 2011 – stalo.

Vedení města zareagovalo tím, že provoz tramvají brzy obnoví a že místo cestujících bude vozit umělou zátěž, což mu umožní pokračovat v testování. K popsanému postupu ale nikdy nedošlo, protože před politiky rostl strašák vysokých provozních nákladů. Město se obávalo, že necelých pět

kilometrů dlouhá linka bude ekonomickým propadákem. Už stavba se oproti očekávání prodražila, takže městu zůstal vysoký dluh, a lokální vláda provincie Andalusie nehodlala na nákladech tramvají nijak participovat, naopak požadovala uhradit dlužnou částku z období výstavby. K tomu se pochopitelně přidávala i nechuť autobusového dopravce ustoupit z provozu autobusových linek, na jejichž provozování měl smluvní právo.

Teprve po dlouhých vyjednáváních o budoucnosti tramvajového provozu – v roce 2020 – se podařilo dospět k dohodě. Andaluská vláda si s městem stanovila splátkový kalendář na období let 2022 až 2032 (stále chybělo uhradit ještě 6 mil. €), provozovatel městských autobusů se pak v rámci nové smlouvy musí podřídit novým podmínkám, které vzniknou v případě uvedení tramvají do provozu. Přesto trvalo ještě další čtyři roky, než se podařilo tramvaje opět do ulic města vypravit.

Se společností Alstom coby dodavatelem vozidel byla uzavřena smlouva na celkovou prohlídku vozidel a jejich případnou opravu po dlouhé době odstavení. Práce na všech pěti tramvajích (za 1,8 mil. €) a údržbě trati probíhaly více než rok – zahájeny byly v říjnu 2023 a ukončeny v listopadu roku letošního. První zkušební jízda (bez cestujících) mimo areál vozovny se odehrála dne 27. 11. 2024 s odjezdem prvního vozu ve 23:00, načež okolo půlnoci (na 28. 11. 2024) vyjely na trať i zbylé čtyři tramvaje. V rámci provedené údržby se dočkaly vozy i nového lakování, které koresponduje s lakem vozů v Granadě a Cádizu (v dalších městech s tramvajovou dopravou v Andalusii).

Přestože se trať ukázala sjízdná, nevyhne se město dalším investicím. Doporučeno bylo vyměnit napájecí podzemní kabely v délce 21 km (!), jejichž stav se měl zhoršit v důsledku jejich nepoužívání, dodán má být i nový řídicí systém pro provoz tramvají, neboť ten původní již zastaral. Současně probíhají úpravy světlených signálů na křižovatkách (s cílem zajistit preferenci tramvajím), školení hasičů a dalších záchranných složek atp. K zahájení provozu s cestujícími by přes výše uvedené očekávané náklady a stavební akce mělo dojít v roce 2025.

Url: Po 13 letech se ve španělském Jaénu rozjely tramvaje